

жена, макар и с дребен ръст; ала понякога изглеждаше стара, превита, уморена. Може би тайната на нейната тъга произхождаше от това, че се бе омъжила без любов за мъж двадесет години по-стар от нея, който я обграждаше с грижи, който живееше само за нея и семейството, ала не можеше да ѝ даде задоволството и радостите, от които всяка млада жена се нуждае.

А тя не можеше да си ги достави извън семейния кръг: не можеше от вродено чувство за дълг. Обичала ли беше някога? Да, разправяха, че преди да се ожени, тя имала някаква любов с един беден младеж: ала никой не знае кой е бил той, а може би и никога да не е съществувал. Има много жени, които живеят през спомена за някаква фантастична любов; и истинската любов за тях е голяма, неуловима тайна, като тая за божественото...

Освен това семейството на майката бе цялото малко чудновато. Бащата, от чужд произход, някои казваха, че би генуезец, други пък, че бил дори испанец — бе работил всички видове занаяти; напоследък, понеже притежаваше къща и малко имот в долината, се бе прибрал в тях, живеейки отшелнически в някаква колиба, като обработваше земята си и отглеждаше птици и диви котки. Все пак децата му бяха станали хора, защото дребничката им майка ги възпитаваше като светица: един от тях бе свещеник, другият общински секретар в едно село от околията; дъщерите бяха всичките омъжени; ала всички имаха по-други нрав от този на местните жители; присмехулни и наблюдателни, тия местни люде наричаха децата на отшелника смахнати, докато те бяха само разсеяни и мечтателни, а когато говореха, винаги казваха думи пълни с най-остра истина.

Сред тия хора и в тая среда, значи, е отраснала малката Козима: сега тя е на седем години и ходи вече на училище, заедно с голямата си сестра, която повтаря четвърто отделение. Пътуването, докато се стигне до манастиря, който служи за училище, е цяло приключение за нея: трябва да се слиза през тесни, лошо настлани улици, между къщи